

AVSLØRING AV DEN ALLESTEDSNÆRVÆRENDE

I det siste kapitlet ga Krishn bare en kort framstilling av sine enestående herligheter, men Arjun var selvtilfreds og trodde at han hadde fått vite nok. Han forsikret derfor høyt og hellig at han etter å ha hørt Krishns ord, var kvitt alle villfarelser. Men samtidig, noe han innrømmer i dette kapitlet, er han ivrig etter å vite hva Krishn har fortalt ham tidligere i en mer håndgripelig form. Å høre er så forskjellig fra å se som øst er forskjellig fra vest. Når en sökende arbeider seg mot sitt mål for å se det med sine egne øyne, vil det han får se, kanskje vært noe helt annet enn det han hadde tenkt seg. Så når Arjun har en direkte visjon av Gud, begynner han å skjelve av frykt og trygler om nåde. Kjenner et opplyst menneske frykt? Har han mer nysgjerrighet igjen? Faktum er at det som vites på bare det intellektuelle nivået, er i beste fall vagt og udefinert. Men samtidig er det avgjort en tilskyndelse til å ønske seg sann kunnskap. Derfor bønnfaller Arjun Krishn.

1. "Arjun sa: 'De medfølende ord som du har brukt til å fortelle meg om den hemmelige og mest opphøyde hemmelighet, har jagd bort min uvitenhet.'"

Det Krishn har fortalt ham om forholdet mellom Den øverste ånd og den individuelle Sjel, har dempet hans villfarelser og fylt ham med kunnskapens lys.

अर्जुन उवाच

मदनुग्रहाय परमं गुह्यमध्यात्मसंज्ञितम् ।

यत्त्वयोक्तं वचस्तेन मोहोऽयं विगतो मम ॥१॥

2. "For jeg har lært av deg, O lotusøyde, ikke bare detaljer om veseners opprinnelse og oppløsning, men også om din uforgjengelige herlighet."

Han tror fullt og fast på sannheten i det Krishn har fortalt ham, men likevel –

3. "Du er, O Herre, det du har fortalt meg, men jeg ønsker, O Øverste vesen, å få en direkte visjon av din form i all sin guddommelige storlagenhet."

Han er ikke tilfreds med det han har lært ved bare å lytte, og ønsker å se det i håndgripelig form.

4. "Vis meg, O Herre, din evige form hvis du, O Yogeshwar, mener det er mulig å se det."

Krishn har ikke noe imot denne anmodningen fordi Arjun er hans hengivne elev og elskede venn. Han bønnhører ham med det samme og avslører sin kosmiske form.

5. "Herren sa: 'Se, O Parth, mine mange hundre og mange tusen forskjellige himmelske manifestasjoner med varierende farger og former.'

भवाप्ययौ हि भूतानां श्रुतौ विस्तरशो मया ।
त्वत्तः कमलपत्राक्ष माहात्म्यमपि चाव्ययम् ॥२॥
एवमेतद्यथात्थ त्वमात्मानं परमेश्वर ।
द्रष्टुमिच्छामि ते रूपमैश्वरं पुरुषोत्तम ॥३॥
मन्यसे यदि तच्छक्यं मया द्रष्टुमिति प्रभो ।
योगेश्वर ततो मे त्वं दशयात्मानम् अव्ययम् ॥४॥
श्रीभगवानुवाचः पश्य मे पार्थ रूपाणि शतशोऽथ सहस्रशः ।
नानाविधानि दिव्यानि नानावर्णाकृतीनि च ॥५॥

6. "Se i meg, O Bharat, sønnene til Aditi¹, Rudr, Vasu², Ashwin-brødrene³ og Marut⁴ foruten tallrike andre fabelaktige former som ikke er blitt sett tidligere."
7. "Nå, O Gudakesh, se i min kropp på dette ene stedet hele den besjelede og ubesjelede verden og alt annet du føler trang til å vite."

På denne måten fortsetter Herren å manifestere sin form gjennom tre påfølgende vers, men stakkars Arjun ser ikke noe som helst. Han kan bare gni seg fortumlet i øynene. Krishn legger merke til Arjuns prøvelser, stopper brått og sier:

8. "Men siden du ikke kan se meg med dine fysiske øyne, skjenker jeg deg guddommelig syn som du kan bruke til å skue min storslagenhet og kraften i min yog."

Arjun velsignes med åndelig syn takket være Krishns nåde. Og på nøyaktig samme måte blir også Sanjay, Dhritrashtra's vognfører, velsignet med guddommelig syn takket være Yogeshwar Vyas' medfølelse.⁵ Det som derfor er synlig for Arjun, ses også i nøyaktig samme form av Sanjay, og i kraft av å dele synet, deler han også det gode som oppstår av det.

पश्यादित्यान्वसूनुद्रानश्विनौ मरुतस्तथा ।
 बहून्यदृष्टपूर्वाणि पश्याश्चर्याणि भारत ॥६॥
 इहैकस्थं जगत्कृत्सनं पश्याद्य सचराचरम् ।
 मम देहे गुडाकेश यच्चान्यद् द्रष्टुमिच्छसि ॥७॥
 न तु मां शक्यसे द्रष्टुमनेनैव स्वचक्षुषा ।
 दिव्यं ददामि ते चक्षुः पश्य मे योगमैश्वरम् ॥८॥

- 1 Framstilt i mytologien som mor til guder som er kjent som Aditya, 12 i tallet, etter henne.^{back}
- 2 Navnet på en gruppe guddommer, åtte i tallet.^{back}
- 3 De to legene for guder, framstilt som tvillingene til Solguden.^{back}
- 4 Marut er vindguden, men i flertallsformen kan ordet forstås som "hærskare av guder".^{back}
- 5 Se kapittel 1 der Sanjay, sinnbildet på selvkontroll, framstilles som mediet som gjør at den blinde Dhritrashtra ser og hører. Sinnet som er innhyllet i en sky av uvitenhet, sanser gjennom en som har mestret sinnet og sansene.^{back}

9. "Sanjay sa (til Dhritrasht): 'Etter å ha sagt dette, O Konge, avslørte Herren – den store mester av yog – sin øverste, allestedsnærværende form for Arjun.'"

Mesteren av yog, selv en yogi og i stand til å skjenke andre yog, kalles Yogeshwar. Han er på samme måte Gud (Hari)⁶ som griper od tar bort alt. Hvis han bare kvitter seg med sorg og tar vare på gleden, vil sorgen komme tilbake. Så "Hari" er en som ødelegger synder og har kraft til å tildele andre sin egen form. Han som har vært i all tid før Arjun, avslører nå sitt altgjennomtrengende, strålende vesen.

- 10-11. "Og (Arjun skuet foran seg) den uendelige, altgjennomtrengende Gud som tallrike munner og øyne, mange vidunderlige manifestasjoner, prydet med forskjellige ornamenter, med mange våpen i hendene, med himmelske kranser og klær, salvet med himmelske parfymer og utstyrt med alle slags undre."

Det fabelaktige synet blir også gjort sansbart for Dhritrasht, den blinde kongen, selve bildet på uvitenhet, av Sanjay, legemliggjørelsen av beherskelse.

12. "Ikke engang lyset fra tusen Soler på himmelen kunne måle seg med stråleglansen fra den allestedsnærværende Gud."
13. "Pandus sønn (Arjun) så da i kroppen til Krishns, guders Gud, de mange atskilte verdener sammen."

संजय उवाचः एवमुक्त्वा ततो राजन्महायोगेश्वरो हरिः ।
दर्शयामास पार्थाय परमं रूपमैश्वरम् ॥९॥
अनेकवक्त्रनयनमनेकाद्भुत-दर्शनम् ।
अनेकदिव्याभरणं दिव्यानेकोद्यतायुधम् ॥१०॥
दिव्यमाल्याम्बरधरं दिव्यगन्धानुलेपनम् ।
सर्वाश्चर्यमयं देवमनन्तं विश्वतोमुखम् ॥११॥
दिवि सूर्यसहस्रस्य भवेद्युगपदुत्थिता ।
यदि भाः सदृशी सा स्याद्भासस्तस्य महात्मनः ॥१२॥
त्रैकस्थं जगत्कुत्सनं प्रविभक्तमनेकधा ।
अपश्यद् देवदेवस्य शरीरे पाण्डवस्तदा ॥१३॥

6 Et tilnavn til Den øverste ånd, til Vishnu og mange andre guddommer. Fortolkningen her refererer seg til lyden av ordet som assosieres med "har" som betyr "ta bort" eller "frata".^{back}

Arjuns visjon av alle verdener i Kirshn er et tegn på hans kjærlige hengivelse som oppstår av dyd.

14. "Overveldet av ærefrykt og med strittende hår viste Arjun den store Gud underdanighet og snakket slik med foldete hender."

Arjun hadde også hyllt Krishn tidligere, men etter at han nå hadde sett hans guddommelige majestet, bukket han dypere. Ærbødigheten han nå føler for Krishn, er en langt dypere følelse enn det han opplevde tidligere.

15. "Arjun sa: 'Jeg ser i deg, O Herre, alle gudene, hærskarer av vesener. Brahma på sitt lotussete, Mahadev, alle de store vismenn og mirakuløse slanger.'"

Dette er en direkte sansning og ikke en fantasiflukt, og en så klar visjon er bare mulig når en Yogeshwar skjenker øyne som kan se det. En konkret erkjennelse av virkeligheten som dette, er bare tilgjengelig med de rette hjelpemidler.

16. "O Herre over alle verdener, jeg skuer dine mange mager, munner og øyne i tillegg til dine uendelige former av alle slag, men O Allestedsnærværende, jeg kan verken se ditt endelikt, ditt midtpunkt eller din begynnelse."

17. "Jeg ser deg kronet og bevæpnet med en stridskølle og en chakr⁷, strålende av lys over det hele, som flammende ild og Solen, blendende og umåtelig."

Vi har her en altomfattende oppramsing av Krishns herligheter. Hans himmelske klarhet er slik at øyne blindes hvis de forsøker å se

ततः स विस्मयाविष्टो हृष्टरोमा धनंजयः ।

प्रणम्य शिरसा देवं कृताञ्जलिरभाषात ॥१४॥

AO CdrM:

पश्यामि देवांस्तव देव देहे सर्वास्तथा भूतीविशेषसंघान् ।

ब्रह्मणमीशं कमलासनस्थमृषींश्चसर्वानुरगांश्च दिव्यान् ॥१५॥

अनेक बाहूदरवक्त्रनेत्रं पश्यामि त्वां सर्वतोऽनन्तरूपम् ।

नान्तं न मध्यं न पुनस्तवादिं पश्यामि विश्वेश्वर विश्वरूप ॥१६॥

करीटिनं गदिनं चक्रिणं च तेजोराशिं सर्वतो दीप्तिमन्तम् ।

पश्यामि त्वां दुर्निरीक्ष्यं समन्ताद्दीप्तानलार्कद्युतिप्रमेयम् ॥१७॥

7 Et skarpt, tagget, skivelignende våpen som man tror var hovedvåpenet til Vishnu. ^{back}

ham. Han er hinsides sinnets forståelse. Men Arjun kan sanse ham fordi han fullstendig har overgitt alle sine sanser til ham. Og han er så fylt av ærefrykt av det han ser at han tyr til smigrende ros ved å lovprise noen av Krishns mange kvaliteter.

18. "Jeg tror at du er Akshar, den udødelige Gud som er verdig til å bli kjent, Jegets øverste mål, verdens store tilfluktssted, bevarer av den evige Dharm og den universelle Øverste ånd."

Dette er også Jegets kvaliteter. Også han er universell, evig, ikke-manifestert og udødelig. Vismannen når den samme tilstand etter at hans tilbedelse er brakt til en vellykket fullendelse. Det er grunnen til at den individuelle Sjel og Den øverste ånd sies å være identiske.

19. "Jeg ser deg uten begynnelse, slutt eller midtpunkt, fylt av grenseløs makt, utallige hender, øyne som Solen og månen og et ansikt så lyst som ild. Du lyser opp verden med din stråleglans."

Til å begynne med avslører Krishn sine tallrike former, men nå framstår han som én og uendelig. Men hvordan skal vi oppfatte Arjuns uttalelse om at mens det ene øyet til Gud er som Solen og det andre er som månen? Det er nødvendig at disse ordene ikke tas bokstavelig. Det er ikke slik å forstå at Guds ene øyne skinner som Solen og det andre er matt som månen. Meningen med ordene er snarere at både klarhet som den fra Solen og opphøyd ro som den fra månen strømmer ut fra ham: både kunnskapens stråleglans og fredelig ro. Solen og månen er symboler her. Gud skinner på verden akkurat som både Solen og månen, og Arjun oppfatter det slik at han gjennomsyrrer hele verden med sin blendende stråleglans.

त्वमक्षरं परमं वेदितव्यं त्वमस्य विश्वस्य परं निधानम् ।
त्वमव्ययः शाश्वतधर्मगोप्ता सनातनस्त्वं पुरुषो मतो मे ॥१८ ॥
अनादिमध्यान्तमनन्तवीर्य- मनन्तबाहुं शशिसूर्यनेत्रम् ।
पश्यामि त्वा दीप्तहुताशवक्त्रं स्वतेजसा विश्वमिदं तपन्तम् ॥१९ ॥

20. "Og, O Øverste vesen, hele rommet mellom himmel og Jord er fylt av deg, og de tre verdener skjelver av frykt ved synet av din guddommelige, men forferdelige form."
21. "Mengder av guder er oppløst i deg, og en hærskere av dem lovpriser fryktsomt ditt navn og herligheter med foldete hender, mens hærskerer av store vismenn og oppnåelsens mennesker gjentatte ganger framsier velsignelser og synger sublimе salmer til din pris."
22. "Rudr, sønnene til Aditi, Vasu, Sadhya,⁸ sønner til vishwa,⁹ Ashwin, Marut, Agni og horder av gandharv, yaksh, demoner og oppnåelsens mennesker ser alle opp til deg med age."

Guder, Agni og mengder av gandharv, yaksh og demoner ser med undring på Krishns allestedsnærværende form. De er forbløffet fordi de ikke er i stand til å forstå ham. De har faktisk ikke synet som skal til for at de skal kunne se hans essens. Krishn har sagt tidligere at mennesker med en demonisk og vulgær natur betrakter og tiltaler ham som en ubetydelig dødelig. Han har riktignok menneskekropper, men forbli i den øverste Gud. Det er grunnen til at guder, Agni og en hærskere av gandharv, yaksh og demoner alle ser opp til ham i forbløffelse. De er ikke i stand til å se og fatte virkeligheten.

द्यावा पृथव्योरिदमन्तरं हि व्याप्तं त्वयैकेन दिशश्च सर्वाः ।
दृष्ट्वाद्भुतं रूपमुग्रं तवेदं लोकत्रयं प्रव्यथितं महात्मन् ॥२०॥
अमी हि त्वां मुरसंघा विशन्ति केचिद्भीताः प्राञ्जलयो गृणन्ति ।
स्वस्तीत्युक्त्वा महर्षिसिद्धसंघाः स्तुवन्ति त्वां स्तुतिभिःपुष्कलाभिः ॥२१॥
रुद्रादित्या वसवो ये च साध्या विश्वेऽश्विनौ मरुवश्चोष्मपाश्च ।
गन्धर्वयक्षासुर सिद्धसंघा वीक्षन्ते त्वां विस्मिताश्चैव सर्वे ॥२२॥

8 En bestemt klasse himmelske vesener eller guder generelt. ^{back}

9 Navnet på en bestemt gruppe guddommer. ^{back}

23. "Når alle vesener ser på din kolossale form med mange munner og øyne, hender, lår og føtter, mager og fryktingytende støttenner, O mektig-armete, blir de slått av redsel. Det samme gjelder meg."

Både Krishn og Arjun er i besittende av mektige armer. Den som har en aksjonssfære som går hinsides naturen, er "mektig-armet". Mens Krishn har nådd perfektjon på dette feltet og drevet den til yttergrensen, er Arjun nettopp blitt innviet og er fortsatt underveis. Målet hans er stadig langt unna. Når han nå ser på Krishns universelle form, blir han, som andre, fylt av ærefrykt for Guds ubegripelige storhet.

24. "Når jeg ser på din enorme, blendende form som når helt opp til himmelen med sine tallrike manifestasjoner, vidåpen munn og enorme, glødende øyne, O Vishnu, skjelver min innerste sjel av frykt, jeg er berøvet alt mot og all sinnsro."

25. "Siden jeg har mistet min retningssans og glede ved å se ansiktene dine med sine skremmende støttenner og flammer som den store verdensbrann som man tror skal sluke verden hvis dommedag kommer, bønnfaller jeg deg, O guders Gud, om å være nådig og fredfylt."

26. "Og jeg ser Dhritrashts sønner sammen med mange andre konger, Bheeshm, Dronacharya, Karn, til og med kommandanter på vår side og alle..."

रूपं महत्ते बहुवक्त्रनेत्रं महाबाहो बहुबाहूरुपादम् ।

बहूदरं बहुदंष्ट्राकरालं दृष्ट्वा लोकाः प्रवृत्तास्तथाहम् ॥२३॥

नभः स्पृशं दीप्तमनेकवर्णं व्यात्ताननं दीप्तविशालनेत्रम् ।

दृष्ट्वा हि त्वां प्रव्यथितान्तरात्मा धृतिं न विन्दामि शर्मं च विष्णो ॥२४॥

दंष्ट्राकरालानि च ते मुखानि दृष्ट्वैव कालानलसन्निभानि ।

दिशो न जाने न लभे च शर्मं प्रसीद देवेश जगन्निवास ॥२५॥

अमी च त्वां धृतराष्ट्रस्य पुत्राः सर्वे सहैवावनिपालसङ्घैः ।

भीष्मो द्रोणः सूतपुत्रस्तथासौ सहास्मदीयैरपि योधमुख्यैः ॥२६॥

27. "Vesener strømmer ukontrollert inn i din skremmende munn med de forferdelige støttene, og noen av dem blir liggende mellom tennene dine med knuste hoder."

28. "Krigere fra menneskeverdenen kaster seg inn i dine flammende munn akkurat som tallrike elver stuper ut i havet."

Elver er i seg selv rasende, men like fullt strømmer de ut i havet. På samme måte styrter mengder av krigere seg inn i Guds brennende munn. De er mennesker med mot og tapperhet, men Gud er som havet. Menneskelig styrke er ingenting mot hans makt. Det neste verset illustrerer hvorfor og hvordan de kaster seg inn i ham.

29. "De kaster seg inn i munnene dine for å bli ødelagt akkurat som flygende insekter svirrer inn i flammene."

30. "Du fortærer alle verdener med dine flammende munn og slikker leppene dine, ditt intense lys sluker hele verden ved å fylle den med dets glans."

Dette er helt klart en beskrivelse av oppløsningen av urettskafne egenskaper i Gud, og etterpå er til og med nytten av den guddommelige skatt satt ut av kraft. Rettskafne egenskaper smelter da også sammen med det samme Jeget. Arjun ser Kaurav-krigerne, og så forsvinner krigerne i hans egen hær inn i Krishns munn. Dermed bønnfaller han ham."

वक्त्राणि ते त्वरमाणा विशन्ति दंष्ट्राकरालानि भयानकानि ।

केचिद्विलग्ना दशनान्तरेषु संदृश्यन्ते चूर्णितैरुत्तमाडैः ॥२७॥

यथा नदीनां बहवोऽम्बुवेगाः समुद्रमेवाभिमुखा द्रवन्ति ।

तथा तवामी नरलोकवीरा विशन्ति वक्त्रण्यभिविज्वलन्ति ॥२८॥

यथा प्रदीपं ज्वलनं पतद्भ्रुविशन्ति नाशाय समृद्धवेगाः ।

तथैव नाशाय विशन्ति लोका-स्तवापि वक्त्राणि समृद्धवेगाः ॥२९॥

लोलिह्वासे ग्रसमानः समन्ता ल्लोकान्समग्रान्वदनैर्ज्वलद्भिः ।

तेजोभिरापूर्यं जगत्यसमग्रं भासस्तवोग्राः प्रतपन्ति विष्णो ॥३०॥

31. "Siden jeg er uvitende om din natur, O Urvesen, og ønsker og kjenne dens virkelighet, hyller jeg deg på ydmykt vis og ber deg, O øverste Gud, om å fortelle meg hvem du er i denne forferdelige form."

Arjun ønsker å få vite hvem Gud er og hva han har tenkt å gjøre. Han forstår ennå ikke fullt ut hvordan Gud realiserer seg selv. Så snakker Krishn til ham.

32. "Herren sa: 'Jeg er den allmektige tid (kal), nå tilbøyelig til og engasjert i ødeleggelsen av verdener, og krigerne i hærene som står mot hverandre, kommer til å dø selv uten at du dreper dem.'"

Han legger videre til:

33. "Derfor bør du reise deg og gjøre deg fortjent til berømmelse og nyte et blomstrende og velstående kongedømme ved å beseire dine fiender, for disse krigerne er allerede blitt drept av meg, og du, O Savyasachin¹⁰ (Arjun) må være den som i navnet ødelegger dem."

Krishn har sagt gjentatte ganger at Gud aldri handler selv eller får andre til å handle, og han forårsaker ikke engang sammenreff. Det skyldes bare deres villfarne sinn at mennesker tror at alle handlinger skyldes Gud. Men her reiser Krishn seg og sier at han allerede har utslettet fiendene sine. Arjun skal ikke gjøre annet enn å ta æren for dette ved å late som han dreper dem. Dette tar oss igjen tilbake til hans essensielle natur. Han er bildet på kjærlig hengivelse, og Gud er alltid tilbøyelig til å hjelpe og støtte slike kjærlige tilbedende. Han er utøver for dem – deres vognfører.

Dette er den tredje gangen at tanken på "kongedømme"

आख्याहि मे को भवानुग्रूपो नमोऽस्तु ते देववर प्रसीद ।
विज्ञातुमिच्छामि भवन्तमाद्यं न हि प्रजानामि तव प्रवृत्तिम् ॥३१॥
कालोऽस्मि लोकक्षयकृत्प्रवृद्धो लोकान्समाहर्तुमिह प्रवृत्तः ।
ऋतेऽपि त्वां न भविष्यन्ति सर्वे येऽवस्थिताः प्रत्यनीकेषु योधाः ॥३२॥
तस्मात्त्वमुत्तिष्ठ यशो लभस्व जित्वा शत्रून् भुङ्क्ष्व राज्यं समृद्धम् ।
मयैवैते निहताः पूवमेव निमित्तमात्रं भव सव्यासाचिन् ॥३३॥

10 Arjun kalles dette fordi han også kunne skyte piler med venstre hånd. ^{back}

og han sa til Krishn at han ikke kunne skjønne at hans rolle som ubestridt hersker i et blomstrende og velstående kongedømme på Jordan eller til og med en Indr-lignende herre over Guder skulle kunne fjerne sorgen som slet ut sansene hans. Han ønsker seg ikke noe av dette hvis sorgen kommer til å vedvare også etter at han har oppnådd disse belønningene. Yogeshwar Krishn sa da til ham at i tilfelle nederlag i krigen, ville han bli belønnet med en himmelsk eksistens, og i tilfelle seier med oppnåelse av Den øverste ånd. Og nå sier han at fiendene allerede er slått av ham og at Arjun må handle som en stedfortreder for å vinne både berømmelse og makt i et blomstrende rike. Mener Krishn med dette at han har tenkt å skjenke Arjun de verdslige belønninger som så åpenbart har gjort ham desillusjonert – belønninger der han ikke kan se slutten på sin elendighet. Men slik er det ikke. Den lovte belønningen er den endelige forening med Gud som er et resultat av ødeleggelse av alle motsetninger i den materielle verden. Dette er den eneste permanente oppnåelsen som aldri blir ødelagt og som er et resultat av raj-yog, den høyeste form for all yog. Nok en gang formaner derfor Krishn Arjun:

34. "Ødelegg, uten noen frykt, Dronacharya, Bheeshm, Jayadrath, Karn og de mange andre krigerne som allerede er blitt drept av meg, og kjemp fordi du utvilsomt vil beseire dine fiender."

Her igjen befaler Krishn Arjun å drepe fiendene som allerede er blitt ødelagt av ham. Tyder ikke dette på at han er utøveren, mens han i versene 13-15 i kapittel 5 helt tydelig har sagt at Gud er en ikke-utøver? Bortsett fra dette vil han senere hevde at det bare finnes fem måter som gode og onde handlinger utføres på: basis (den styrende kraft som varsler om at noe blir gjort), den handlende (sinnet), hjelpemidlene (sanser såvel som legning), innsats og utfoldelse (ønsker) og skjebne (som bestemmes av handlinger i en tidligere eksistens). De som sier at Gud er den eneste utøver, er uvitende og blir narret. Hva er forklaringen på denne selvmotsigelsen?

द्रोणं च भीष्मं च जयद्रथं च कर्णं तथान्यानपि योधवीरान् ।
मयाहतांस्त्वं जहि मा व्यथिष्ठा युध्यस्व जेतासि रणे सपत्नान् ॥३४॥

Sannheten er at det går en skillelinje mellom naturen og Den øverste ånd. Så lenge innflytelsen fra naturens objekter dominerer, er universell uvitenhet (maya) den motiverende kraft. Men etter at en tilbeder har transcenderert naturen, lykkes det ham å få adgang til den tilbedte Guds handlingssfære eller, med andre ord, den opplyste Gurus sfære. La oss ikke glemme at som "motivator" er en fullendt lærer, den individuelle Sjel. Den øverste Sjel, objektet for tilbedelse og Gud alle synonyme. Direktivene som den tilbedende mottar, kommer alle fra Gud. Etter dette stadiet er Gud eller den fullendte Guru – som oppstår fra Sjelen til den tilbedende selv – til stede i hjertet som en vognfører som veileder ham på den rette vei.

Den ærverdige Maharaj Ji pleide å si: "Bemerk at den tilbedende handling ikke er kommet tilstrekkelig i gang før tilbederen er klar over sitt Jeg, og Gud har kommet ned til hans nivå. Alt han siden gjør, er en gave fra Gud. Den tilbedende fortsetter på veien ifølge Guds signaler og direktiver. Den tilbedendes suksess er en gave fra Gud. Det er Gud som ser gjennom tilbederens øyne, viser ham veien og setter ham på den måten i stand til omsider å bli ett med seg selv." Det er dette Krishn mener når han sier at Arjun skal drepe sine fiender. Arjun kommer utvilsomt til å vinne, for Gud selv står hos ham.

35. "Sanjay sa (videre til Dhritrasht): 'Skjelvende av frykt ved å høre disse ordene av Keshav¹¹ og overveldet av følelser, snakker Arjun slik til Krishn med foldete hender og ærbødig ydmykhet.'"

Sanjay har sett akkurat det Arjun har sett. Dhritrasht er blind, men også han kan se, høre og forstå klart ved beherskelse.

संजय उवाचः एतच्छ्रुत्वा वचनं केशवस्य कृताञ्जलिर्वेपमानः किरीटी ।
 नमस्कृत्वा भूय एवाह कृष्णं सगद्गदं भीतभीतः प्रणम्य ॥३५॥

11 Et navn på Vishnu (Gud).^{back}

36. "Arjun sa: 'Det er bare rett og rimelig, O Hrishikesh, at mennesker fryder seg med sang som lovpriser ditt navn og din herlighet, demoner flykter hals over hode av frykt for din herlighet, og fullendte vismenn bukker for deg i ærbødighet.'"

37. "Hva annet kan de gjøre, O store Sjel, bortsett fra å hylle deg når du er, O Gud for guder og universets urenergi, en udødelige øverste Ånd som er hinsides alle vesener og alle ikke-vesener?"

Arjun kan snakke slik fordi han har hatt en direkte visjon av den udødelige Gud. Bare et syn eller en antakelse på det intellektuelle nivå kan ikke føre et menneske til erkjennelse av den uforgjengelige øverste Ånd. Arjuns visjon av Gud er en indre sansning.

38. "Du, O uendelige, er ur-Guden, evig Ånd, verdens endelige himmel, seer, verdig til erkjennelse, det øverste mål og den altgjennomtrengende."

39. Siden du er vinden, dødsjuden (Yamraj), ild, regnguden (Varun), månen, Herren over all skapning og til og med Brahmas urrot, bøyer jeg meg for deg tusen ganger og enda mer."

Så overveldet er Arjun av sin tro og hengivelse at selv etter at han har vist ærbødighet igjen og igjen, er han ikke fornøyd. Derfor fortsetter han med sin hyllest.

40. "Siden du besitter, O udødelige og allmektige, uendelig mot og er den allestedsværende, æres du overalt (av alle)."

अर्जुन उवाचः स्थाने हृषीकेश तव प्रकीर्त्या जगत्प्रहृष्यत्यनुरज्यते च ।
रक्षांसि भीतानि दिशो द्रवन्ति सर्वे नमस्यन्ति च सिद्धसंधाः ॥३६॥
कस्माच्च ते न नमेरन्महात्मन् गरीयसे ब्रह्मणोऽप्यादिकर्त्रे ।
अनन्त देवेश जगन्निवास त्वमक्षरं सदसत्तत्परं यत् ॥३७॥

त्वस्मादिदेवः पुरुषः पुराण- स्त्वमस्य विश्वस्य परं निधानम् ।

वेत्तासि वेद्यं च परं च धाम त्वया ततं विश्वमनन्तरूप ॥३८॥

वायुर्यमोऽग्निर्वरुणः शशाङ्कः प्रजापतिस्त्वं प्रपितामहश्च ।

नमो नमस्तेऽस्तु सहस्रकृत्वः पुनश्च भूयोऽपि नमो नमस्ते ॥३९॥

नमः पुरस्तादथ पृष्ठतस्ते नमोऽस्तु ते सर्वत एव सर्व ।

अनन्तवीर्यामितविक्रमस्त्वं सर्वं समानोषि ततोऽसि सर्वः ॥४०॥

Ved å bøye seg gjentatte ganger i ærbødighet, bønnfaller Arjun om tilgivelse for sine feil.

41-42. "Jeg søker din tilgivelse, O du uendelige, for alle indiskrete ord jeg måtte ha sagt til deg, for å ha tatt meg den uriktige frihet å tiltale deg 'Krishn' og 'Yadav', for all mangel på respekt jeg uforvarende har vist deg gjennom uforskammet tøv eller hvile eller mens jeg har spist, O Achyut, (ufeilbarlige) eller når vi var alene eller sammen med andre, ut fra følelsen av at du er min nære venn og på grunn av uforsiktighet som skyldes min uvitenhet om din sanne storhet."

Arjun er modig nok til å bønnfalle om Krishns tilgivelse for feil han har begått fordi han er overbevist om at han stiller seg likegyldig til dem alle, at han kommer til å tilgi ham fordi han er meneskehetens far, den edleste av lærere og i sannhet verdig til ærbødig tilbedelse.

43. "Siden ingen i de tre verdener kan måle seg med deg, du som er far til de besjelede og ubesjelede verdener, den største av alle lærere, den mest ærverdige og av umåtelig storhet, hvordan kan noen stå over deg?"

44. "Jeg kaster meg foran dine føtter og bøyer meg for deg i den mest ydmyke hyllest og bønnfaller deg, O du mest tilbedte Gud, om å tilgi mine feil slik en far tilgir sin sønn, en venn sin venn og en kjærlig ektemann sin elskede kone."

Arjun er overbevist om at bare Krishn har så stort hjertelag at han bærer over med feilene hans. Men kan det skje etter alle feilene hans? Med hvilket annet navn enn "Krishn" kan han tiltale sin mørkhudete venn? Bør vi kalle en svart mann hvit?

सखेति मत्वा प्रसभं यदुक्तं हे कृष्ण हे यादव हे सखेति ।
अज्ञानता महिमानं तवेदं मया प्रमादात्प्रणयेन वापि ॥४१॥
यच्चावहासार्थमसत्कृतोऽसि विहारशय्यासनभोजनेषु ।
एकोऽथवाप्यच्युत तत्समक्षं तत्क्षामये त्वामहमप्रमेयम् ॥४२॥
पितासि लोकस्य चराचरस्य त्वमस्य पूज्यश्च गुरुर्गरीयान् ।
न त्वत्समोऽस्त्यभ्यधिकः कुतोऽन्यो लोकत्रयेऽप्यप्रतिमप्रभाव ॥४३॥
तस्मात्प्रणम्य प्रणिधाय कायं प्रसादये त्वामहमीशमीड्यम् ।
पितेव पुत्रस्य सखेव सख्युः प्रिय प्रियायार्हसि देव सोढुम् ॥४४॥

Er det synd å kalle en spade en spade? Å kalle Krishn en "Yadav" kunne heller ikke være galt, for Krishn har sin bakgrunn i en Yadav-familie. Det er heller ikke en fornærmelse å kalle ham en "venn" for Krishn betrakter også Arjun som en nær venn. Men det er opplagt at Arjun er nesegrus unnskyldende fordi han tror at når han tiltaler Krishn med Krishn, er dette en fornærmelse.

Meditasjonsmåten er i hovedsak den som Krishn har bestemt. Han rådet Arjun i det 13. vers i kapittel 8, til å resitere OM og kontemplere ham. Vi husker at Om er et symbol på den udødelige Gud. Arjun ble bedt om å resitere den hellige stavelsen og visualisere Krishns bilde. For OM som står for det ikke-manifesterte Øverste vesen, er også et symbol på vismannen etter at han har nådd det øverste mål som er Gud-erkjennelse. Når Arjun har en klar visjon av Krishns sanne storhet, slår det ham at han er verken svart eller hvit, ikke engang en venn eller en Yandav. Han er bare en stor sjel som er blitt ett med og identisk med den udødelige Øverste Ånd.

I hele Geeta har Krishn, ved fem anledninger, understreket betydningen av å resitere OM. Hvis vi må be, la oss heller resitere OM enn navnet Krishn. Sentimentale tilbedere klarer som regel å finne en eller annen utvei. En kan være sjokkert av kontroversene om det er riktig å resitere OM, en annen appellerer til vismenn og atter andre som er ivrige etter å innynde seg hos Krishn i en fart, knytter Radha¹² til navnet hans. Det er sant at de gjør alt dette ut fra hengivenhet, men bønnene deres er preget av overdrevne følelser. Hvis vi har en ekte følelse for Krishn, må vi følge hans instruks. Selv om han forblir i det ikke-manifesterte, er han alltid nærværende foran oss selv om vi ikke er i stand til å se ham på grunn av utilstrekkelig syn. Hans stemme er med oss, men vi kan ikke høre den. Det vil bli liten fortjeneste av vårt studium av Geeta hvis vi ikke lystrer ham, selv om én fordel av et slikt studium alltid vil være der. Mennesket som lytter til og lærer Geeta vinner bevissthet om kunnskap og yagya og når dermed fram til mer opphøyde kropper. Studium er derfor avgjørende viktig.

12 Navnet på en feiret gopi eller gjeterinne som Krishn elsker. Denne kjærligheten blir tatt som symbol på den individuelle Sjels forening med den Øverste Ånd.

En uavbrutt sekvens med navnet "Krishn" vil ikke materialisere seg når vi mediterer i en tilstand med pustkontroll. Ut fra rene følelser finnes det enkelte som resiterer bare navnet Radha. Er det ikke vanlig praksis å smigre hustruer med enestående funksjoner? Det kan ikke forbause at mange av oss tror at vi kan behage Gud på samme måte. Derfor slutter vi til og med å si "Krishn" og begynner og resitere bare "Radha" i håp om at hun vil lette adgangen til ham. Men hvordan kan stakkars Radha klare dette når hun selv ikke kunne bli forent med Krishn? Så i stedet for å gi akt på hva andre har å si, la oss resitere bare OM. Samtidig må det innrømmes at Radha bør være vårt ideal. Vi må hengi oss til Gud med intensiteten i hennes hengivelse til hennes elskede. Det er avgjørende viktig at vi kommer til å bli som henne og tæres bort av atskillelsen fra Krishn.

Arjun omtaler sin venn som "Krishn" fordi dette var hans egentlige navn. På samme måte er det ganske mange tilbedere som resiterer navnet til sin lærer-veileder av sentimentalitet. Men som det allerede er blitt vist, blir en vismann etter erkjennelse ett med den ikke-manifesterte Gud som han forblir i. Derfor spør mange elever: "Når vi kontemplerer deg, hvorfor skal vi ikke, O lærer, resitere ditt navn eller Krishns navn i stedet for det tradisjonelle OM?" Men Yogeshwar Krishn har gjort det helt klart her at etter oppnåelsen er en vismann i besittelse av samme navn som navnet til Den øverste Ånd som han har smeltet sammen med. "Krishn" er mer en betegnelse enn et navn for resitasjon i yagya.

Når Arjun bønnfaller om overbærenhet med sine overtredelser og trygler ham om å vende tilbake til sin vanlige milde væremåte, både tilgir Krishn ham og imøtekommer hans anmodning. Arjuns bønn om nåde framkommer i følgende vers:

45. "Bli forsonet, O du uendelige og guders Gud, og vis meg din nådige væremåte for selv om jeg fryder meg ved å skue din vidunderlige (altgjennomtrengende) form som jeg ikke hadde sett tidligere, er mitt sinn også hjemsoekt av redsel."

अदृष्टपूर्वं हृषितोऽस्मि दृष्ट्वा भयेन च प्रव्यथितं मनो मे ।
तदेव मे दर्शय देवरूपं प्रसीद देवेश जगन्निवास ॥४५॥

Hittil har Yogeshwar Krishn vist seg for Arjun i sin allestedsnærværende form. Siden Arjun aldri har sett den før, er det helt naturlig at han øyeblikkelig fylles av glede og frykt. Sinnet hans er sterkt opphisset. Tidligere hadde Arjun kanskje vært stolt av sine fortrinnsfulle ferdigheter som bueskytter og kanskje til og med trodd at han var Krishn overlegen i så henseende. Men synet av Herrens altgjennomtrengende umåtelighet fyller ham med respekt. Etter å ha hørt i det siste kapitlet om Krishns herligheter, har han åpenbart begynt å oppfatte seg selv som en mann med kunnskap og visdom. Men ingen som er utstyrt med kunnskap og visdom i egentlig forstand, er hinsides enhver frykt. Opplevelsen å sanse Gud direkte har faktisk en unik virkning. Selv etter at en tilbeder har hørt og lært alt i teorien, gjenstår det for ham å skaffe seg bevissthet om virkeligheten gjennom praksis og personlig erfaring. Når Arjun har en slik visjon, overveldes han øyeblikkelig av glede og frykt, og hans sinn er rystet. Derfor bønnfaller han Krishn om å iføre seg sin rolige, medlidende form igjen.

46. "Siden jeg lengter etter å se deg, O tusen-armete, allestedsnærværende Gud, slik jeg så deg tidligere med krone på hodet og bevæpnet med stridskølle og chakr, ber jeg deg om å iføre deg din fire-armete form igjen."

La oss se hva denne Krishns fire-armete form er.

47. "Herren sa: 'Jeg har medlidende avslørt for deg, O Arjun, ved å bruke min yogs kraft, min prektige, urtids, uendelige, allestedsnærværende form som ingen andre har skue tidligere.'"

48. "O den mest ærverdige av Kuru, ingen andre enn deg i denne dødelige verden er i stand til å se min uendelige, universelle form som man ikke kan kjenne ved å studere Ved eller utføre yagya, heller ikke ved veldedighet eller dydige gjerninger eller streng åndelig askese."

श्रीभगवानुवाचः

किरीटिनं गदिनं चक्रहस्त- मिच्छामि त्वां द्रष्टुमहं तथैव ।

तेनैव रूपेण चतुर्भुजेन सहस्रबाहो भव विश्वमूर्ते ॥४६॥

मया प्रसन्नैः तवार्जुनेदं रूपं परं दर्शितमात्मयोगात् ।

तेजोमयं विश्वमनन्तमाद्यं यन्मे त्वदन्येन न दृष्टपूर्वम् ॥४७॥

न वेदयज्ञाध्ययनैर्न दानैर्न च क्रियाभिर्न तपोभिरग्रैः ।

एवंरूपः शक्य अहं नृलोके द्रष्टुं त्वदन्येन कुरुप्रवीर ॥४८॥

Hvis påstandene Krishn kommer med i verset over foruten hans forsikring til Arjun om at ingen andre enn han er i stand til å se hans umåtelige, altgjennomtrengende form, er sanne, har Geeta knapt nok noen nytte for oss. I så fall tilhører evnen til å sanse Gud Arjun alene. Men på den annen side påpekte Krishn også for ham tidligere at mange vismenn i tidligere tider, som konsentrerte seg om ham med et sinn som var fritt for lidenskap, frykt og sinne og som rensset seg ved kunnskapens botsøvelse, hadde klart å nå fram til hans form. Men nå bekrefter han forbausende nok at ingen har tidligere kjent hans kosmiske manifestasjon, og heller ikke kommer noen til å kjenne den i framtiden. Hvem er tross alt Arjun? Er han ikke en legemlig ramme som alle oss andre? Som det framstilles i Geeta, er han legemliggjørlsen av øm hengivenhet. Ikke noe menneske som er blottet for denne følelsen, kan se fortiden, og ikke noe menneske som er blottet for denne følelsen, kan se inn i framtiden. Denne kjærlige kvaliteten forutsetter en tilbeder som trekker sinnet sitt bort fra alt utvendig og hengir det til den ønskede Gud alene. Bare ved den foreskrevne vei kan en som nærmer seg Gud med kjærlighet, erkjenne ham. Krishn etterkommer Arjuns bønn og viser seg nå i sin fire-armete form.

49. "Se igjen min fire-armete form (med en lotus, en konkylie, en stridskølle og chakr) slik at du befris fra forvirringen og redselen som ble utløst av min forferdelige manifestasjon, og tenk på meg med (ingenting annet enn) hengivenhet."
50. "Sanjay sa videre (til Dhritrasht): 'Etter å ha sagt dette til Arjun, viste Herren Vasudev igjen sin tidligere form, og den vismann-lignende Krishn trøstet på denne måten den fryktsomme Arjun ved å manifestere for ham sin rolige form.'"
51. (Deretter) sa Arjun: 'O, Janardan, jeg har fått tilbake min fatning og ro (i sinnet) ved å se denne din mest velvillige, menneskelige form.'

	मा ते व्यथा मा च विमूढभावो दृष्ट्वा रूपं घोरमीदृङ्म मेदम् । व्यपेतभीः प्रीतमनाः पुनस्त्वं तदेव मे रूपमिदं प्रपश्य ॥४९॥
संजय उवाचः	इत्यर्जुनं वासुदेवस्तयोक्त्वा स्वकं रूपं दर्शयामास भूयः । आश्वासयामास च भीतमेनं भूत्वा पुनः सौम्यवपुर्महात्मा ॥५०॥
अर्जुन उवाचः	दृष्ट्वेद मानुषं रूपं तव सौम्यं जनार्दन । इदानीमास्मि संवृत्तः सचेताः प्रकृतिं गतः ॥५१॥

Arjun hadde bønnfalt Herren om å vise seg i sin fire-armete form. Men hva ser han når Krishn etterkommer hans anmodning og viser seg i den ønskede form? Hva annet enn den menneskelige form? Uttrykkene "fire-armet" og "mange-armet" brukes om vismenn etter at de har nådd det øverste mål. Den to-armete vismannen-læreren er i høyeste grad hos hans elskelige elev, men noen annetsteds fra husker også, og den samme vismannen, som er vekket av ånden i denne kraften, forvandles til vognføreren som veileder den søkende på den rette vei. "Arm" er et symbol for handling. Så armene våre fungerer ikke bare ekstern, men også internt. Dette er den fire-armete form. "Konkylie", "chakr", "stridskølle" og "lotus" som bæres av Krishns fire armer, er alle symbolske og står henholdsvis for en bekreftelse på det sanne mål (konkylie), begynnelsen på oppnåelsens syklus (chakr), undertrykkelse av sansene (stridskølle) og dyktighet i handling som er den uplettede og rene (lotus). Dette er grunnen til at Arjun betrakter den fire-armete Krishn som et menneske. I stedet for å bety at det var en fire-armet Krishn, er uttrykket "fire-armet" bare en metafor for den spesielle handlingsmåten som vismenn fullender med kropp og Sjel.

52. "Herren sa: 'Denne min form som du har sett, er den mest sjeldne, for til og med guder lengter etter å få se den.'"

Denne rolige, vennligsinnete manifestasjon av Krishn er den mest uvanlige, og til og med gudene lengter etter å se den. Det innebærer at det ikke er mulig for alle å erkjenne en vismann for hva han er. Den mest ærverdige satsangi Maharaj Ji, den fullendte læreren til min ærverdige lærer Maharaj Ji, var en slik helgen med en virkelig våknet Sjel, men de fleste mennesker betraktet ham som et sinnssykt menneske. Bare noen ytterst få dydige lærte av himmelske tegn at han var en vismann med edel fullendelse. Og bare disse menneskene kunne gripe ham med hele sitt hjerte, nådde fram til hans metafysiske form og oppnådde det ønskede mål. Det er dette Krishn antyder når han sier til Arjun at guder som bevisst har lagret i hjertet guddommelighetens skatt, trakter etter å se

श्रीभगवानुवाचः सुदुर्दशमिदं रूपं दृष्ट्वानसि यन्मम ।

देवा अप्यस्य रूपस्य नित्यं दर्शनकाक्षिणः ॥५२॥

hans "fire-armete" form. Hvorvidt han kan nås med yagya, veldedighet eller studier av Ved, slår Krishn fast:

53. Min fire-armete form som du har sett, kan ikke kjennes verken ved studier av Ved eller ved botsøvelser eller ved veldedighet, ikke engang ved gavmildhet etter utførelse av yagya."

Den eneste måten han kan sanses på, avsløres i det følgende verset:

54. "O Arjun, et menneske med store botsøvelser, en tilbeder, kan kjenne denne min form direkte, skaffe seg dens essens og til og med bli ett med den ved en total og urokkelig hengivenhet."

Den ene måten å nå fram til Den øverste ånd på, er gjennom perfekt målbevissthet, tilstanden der den tilbedende ikke husker annet enn det tilbedte mål. Som vi har sett i kapittel 7, blir til og med kunnskap forvandlet til total hengivenhet. Krishn sa litt tidligere at ingen unntatt Arjun hadde sett ham tidligere, og ingen ville noen gang se ham i framtiden. Men nå avslører han at ved en slik ensidig hengivelse kan tilbedende ikke bare se ham, men også erkjenne ham direkte og bli ett med ham. Arjun er altså navnet på en slik fullstendig hengiven tilbedende: navnet på en tilstand i hjerte og sinn mer enn navnet på en person. Altabsorberende kjærlighet er Arjun. Derfor sier Yogeshwar Krishn til slutt:

55. "Dette mennesket, O Arjun, som bare handler for min skyld (matkarmah) hviler på og er bare meg hengiven (matparmah), med fullstendig løsrivelse (sangvarjitah) og frihet fra ondskap mot alle vesener (nirvairah sarvbhooteshu), kjenner og når fram til meg."

नाहं वेदैर्न तपसा न दानेन न चेज्यया ।
शक्य एवंविधो द्रष्टुं दृष्ट्वानसि मां यथा ॥५३ ॥
भक्त्या त्वनन्यया शक्य अहमेवंविधोऽर्जुन ।
ज्ञातुं द्रष्टुं च तत्त्वेन प्रवेष्टुं च परंतप ॥५४ ॥
मत्कर्मकुन्मत्परमो मद्भक्तः सङ्वर्जितः ।
निर्वैरः सर्वभूतेषु यः स मामेति पांडव ॥५५ ॥

De fire viktige forutsetninger for den evolusjonære disiplin som et menneske kan bruke til å oppnå åndelig perfektjon eller transcendent (som menneskelivet er et middel til), indikeres med uttrykkene "matkarmah", "matparmah", "sangvarjitah" og "nirvairah sarvbhooteshu". "Matkarmah" betyr utførelse av den foreskrevne handling – handlingen yagya. "Marparma" er nødvendigheten av at den tilbedende søker tilflukt i Krishn med fullstendig hengivelse til ham. Den nødvendige handling er det umulig å gjennomføre uten total avvisning av verdslige objekter og handlingens frukter (sangvarjitah), den siste, men ikke minste forutsetningen er "nirvairah sarcbhooteshu": fravær av ondskap eller vrangvilje mot alle vesener. Bare en tilbeder som oppfyller disse fire kravene, kan nå fram til Krishn. Det skulle ikke være nødvendig å si at hvis man oppfyller de fire kravene i det siste verset i dette kapitlet, er tilstanden dette resulterer i, blottet for ytre krig og fysisk blodsutgytelse. Dette er enda et eksempel på at Geeta ikke dreier seg om ytre kamp. Det finnes ikke et eneste vers i diktet som støtter tanken om fysisk vold eller drap. Når vi har ofret oss gjennom yagya, husker bare Gud og ingen annen, er fullstendig løsrevet fra både natur og våre handlingers belønninger og når det ikke finnes ondskap i oss mot noe vesen, mot hvem og for hva skal vi kjempe? De fire iakttakelsene fører en tilbeder til stadiet der han står helt alene. Hvis det ikke er noen sammen med ham, hvem skal han bekjempe? Ifølge Krishn har Arjun kjent ham. Dette ville ikke ha vært mulig hvis det hadde vært den minste ondskap i ham. Det er altså klart at krigen Arjun fører i Geeta er mot fryktinngytende fiender som tiltrekning og frastøting, forblindelse og ondskap, begjær og sinne som vokser fram hos den tilbedende når han hengir seg til målbevisst kontemplasjon etter å ha oppnådd en løsrevet holdning til verdslige objekter foruten til belønninger.

I begynnelsen av kapitlet innrømmet Arjun overfor Krishn at hans villfarelser forsvant takket være de vennlige ord som Krishn brukte da han avslørte sine mangfoldige herligheter for ham. Men

siden Krishn hadde sagt tidligere at han var altgjennomtrengende, ønsket Arjun også å få en direkte visjon av hans storhet. Ha anmodet Yogeshwar om å vise ham sin universelle, udødelige form hvis det var mulig for hans dødelige øyne å skue en slik manifestasjon. Siden Arjun er hans elskede venn og en høyst trofast hengiven, imøtekom Krishn med glede denne anmodningen.

Etter å ha iført seg sin universelle form, sa Krishn til Arjun at han skulle skue ham i himmelske vesener som de syv udødelige vismenn¹³ og vismenn som hadde eksistert i enda tidligere tider foruten Brahma og Vishnu. Arjuns oppmerksomhet ble altså enda mer trukket til den altgjennomtrengende, guddommelige majestet. Krishn oppsummerer alle sine formaninger og sa til Arjun hvordan han i ett øyeblikk og på ett sted kunne skue ham i hele den besjelede såvel som i den ubesjelede verden og også alt annet han var nysgjerrig etter å vite.

Denne oppregningen fra Krishns side gikk gjennom tre vers, fra 5 til 7. Men Arjuns fysiske øyne kunne ikke se noen av herlighetene som ble nevnt av Herren. Hele Guds majestet lå foran hans øyne, men de kunne bare se Krishn som en vanlig dødelig. Krishn forsto vanskelighetene Arjun hadde, tok en pause og velsignet ham med et guddommelig syn slik at han kunne se hans sanne storhet. Og da så Arjun Gud selv foran seg. Han fikk dermed en direkte og reell sansning av Gud. Han ble overveldet av redsel på grunn av det han så og begynte å be Krishn ydmykt om å tilgi hans synder som ikke egentlig er synder. Han trodde han hadde fornærmet ham ved å tiltale ham "Krishn". "Yadav" og "venn". Siden dette ikke var synder, viste Krishn øyeblikkelig sin nåde og iførte seg igjen sin behagelige og velvillige form i ærbødighet for Arjuns anmodning. Han kom også med trøstende og oppmuntrende ord.

At Arjun kalte sin venn Krishn, var ingen fornærmelse. Krishn hadde mørk hud. Å tiltale ham "Yadav" var helle ikke en indiskresjon fordi han tilhørte slekten Yaduvanshis. At Arjun kalte Krishn en "venn", var heller ikke galt, for også Krishn betrakter ham som en

13 Mareechi, Angiras, Pulgaty, Pulah, Kratu og Vasishtha. Også de syv vismenn står for de syv øvelsene eller trinnene eller attributtene i yog, ved mestringen som gjør at den søkende når tilstanden med endelig fullendelse. ^{back}

god venn. Dette er alt sammen faktisk fenomener knyttet til den første holdningen en søkende har til store Sjeler som er kalt "vismenn" i gjengivelsen. Enkelte av dem tiltaler disse vismennene ifølge deres utseende og form. Noen av dem setter navn på den ut fra deres spesielle attributter, mens atter andre betrakter dem som likemenn. De forstår ikke vismenns innerste vesen. Men når Arjun omsider kjenner Krishns sanne form, forstår han at han er verken svart eller hvit, og han tilhører heller ikke noen familie eller er noens venn. Når det ikke finnes noen som Krishn, hvordan kan noen være hans venn? Eller hans likemann? Han er hinsides rasjonell begripelse. Et menneske kan bare kjenne Krishn hvis Yogeshwar velger å avsløre seg for ham. Dette er grunnen til Arjuns unnskyldninger.

Problemet som reises i dette kapitlet, er, som vi har sett, hvordan vi bør resitere navnet hans hvis det er en fornærmelse å si "Krishn". Problemet ble løst så langt tilbake som i kapittel 8 der Krishn slo fast reglene for hvordan de tilbedende skulle resitere OM, ur-ordet eller lyden som representerer den altgjennomtrengende, fremragende, uforanderlig Gud. OM er essensen som er framherskende gjennom hele universet og som er skjult i Krishn. Tilbedere ble rådet til å resitere denne hellige stavelsen og konsentrere seg om Krishns form. Krishns bilde og OM er nøkkelen til suksessen til en tilbeders bønn og meditasjon.

Arjun ba så Krishn om å vise ham hans fire-armete form, og Krishn iførte seg sin vennlige, nådige form. Han hadde ønsket å se den fire-armete form, men det Krishn avslører for ham, er den menneskelige form. Det er i sannhet slik at yogien som har nådd fram til den allmektige, evige Gud, lever i kroppen hans i denne verden og handler utad med sine to hender. Men han er våken i sin Sjel, og han våkner også samtidig i Sjelen til hengivne som husker ham overalt fra slik at han opptrer som deres veileder-vognfører. Armer er et symbol på handling, og dette er betydningen av den fire-armete form.

Krishn har sagt til Arjun at ingen bortsett fra ham har sett denne formen hans tidligere, og ingen vil kunne se den i framtiden. Hvis vi skulle ta dette bokstavelig, ville Geeta fortone seg fåfengt. Men Geeta har løst problemet ved å si til Arjun at det er lett for tilbederen,

som er ham hengiven med ensidig tro og som ikke husker andre enn ham, å kjenne ham og hans essens ved direkte sansning og bli ett med ham. Hvis Arjun kjenner Krishn, innebærer det at han er en slik hengiven. Hengivenhet for den tilbedte Gud er den destillerte form for hengivenhet. Som Goswami Tulsidas har sagt, kan man ikke oppnå Gud uten kjærlighet. Gud er aldri blitt erkjent og kan aldri bli erkjent av en tilbeder som mangler denne følelsen. I fravær av kjærlighet kan ingen mengder av yog eller bønner eller veldedighet eller botsøvelser sette et menneske i stand til å nå fram til Gud. Følelsen kjærlighet er altså uunnværlig for den endelige oppnåelse på den åndelige utviklings vei.

I det siste verset i kapitlet har Krishn pekt på den firedelte vei som omfatter iakttagelse av yagya – den foreskrevne handling, total avhengighet av og hengivenhet til ham, løsrivelse fra verdslige objekter og belønninger og, til sist, fravær av ondskap mot alle. Det er dermed opplagt at det ikke kan forekomme noen fysisk krig eller blodsutgytelse i sinnstilstanden som man kommer til ved å følge denne firedelte veien. Når en tilbeder har viet alt han har til Gud, husker bare ham og ingen annen, har så fast kontroll over sinn og sanser at naturen og dens objekter opphører å eksistere for ham, og når han er frigjort fra alle onde tanker, er tanken på at han skal utkjempe en ytre krig ganske enkelt umulig. Å nå det endelige mål ved å nedkjempe den fryktinngytende fienden som verden er med den perfekte fornektelsens sverd, er den eneste sanne seier. Deretter er det ingen utsikter til nederlag.

Slik slutter ellefte kapittel i Upanushad til Shreemad Bhagwad Geeta om kunnskapen til Den øverste ånd, vitenskapen yog og dialogen mellom Krishn og Arjun med tittelen "Vishwroop Darshan Yog" eller "Avsløring av den allestedsnærværende".

Slik slutter Swami Adgadanands fortolkning av Shreemad Bhagwad Geeta i "Yatharth Geeta".

HARI OM TAT SAT